

Lærervejledning

til

”Grundlæggende uddannelse i klubarbejde”
på
nettet

Lærervejledningen giver en generel introduktion til uddannelsesforløbet og undervisningsformen. Hensigten er, at give et overblik af både pædagogisk og praktisk karakter. Desuden gennemgås kursusforløbet tema for tema og dag for dag med hensyn til undervisernes pædagogiske og praktiske opgaver

Pædagogisk vejledning til netbaseret AMU-undervisning: Grundlæggende uddannelse i	
Klubarbejde	3
Indledning	3
Elementerne i det netbaserede forløb	3
Kursets struktur	5
Afholdelsesform	5
Introduktion og tema 1: Klubben	5
Didaktisk grundlag	6
Kommunikation i det virtuelle rum	8
Teknisk vejledning til den netbaserede undervisning	10
Kort præsentation af materialet	10
IT-forudsætninger	11
Lærervejledning for de 5 temaer	12
Kursusdag 1: Introduktion	12
Lærervejledning til tema 1: Klubben	12
Temaintroduktion	12
Kursusdag 2	13
Kursusdag 3	13
Lærervejledning til tema 2: Ungdomskultur	15
Temaintroduktion	15
Kursusdag 4	16
Kursusdag 5	16
Kursusdag 6	17
Kursusdag 7, 8 og 9: Projektarbejdet	18
Kursusdag 10	18
Lærervejledning til tema 3: Udsatte og truede unge	19
Temaintroduktion	19
Hvordan arbejder du med workshoppen?	19
Kursusdag 12-15	20
Lærervejledning til tema 4: Ungdomspolitik	22
Temaintroduktion	22

Pædagogisk vejledning til netbaseret AMU-undervisning: Grundlæggende uddannelse i Klubarbejde

Indledning

Denne pædagogiske vejledning vil fremstille, hvilke aspekter du skal være opmærksom på som underviser, når du underviser netbaseret. For at du kan få et overblik, bliver de enkelte elementer i netbaseret undervisning gennemgået først. I den tekniske vejledning kan du læse nærmere om, hvordan de fungerer rent teknisk. Efterfølgende bliver kursets struktur skitseret for at give et overblik over, hvordan forløbet er stykket sammen. Bagefter vil vejledningen præsentere den didaktik "Grundlæggende uddannelse i klubarbejde" som netbaseret undervisning er funderet i. Dernæst vil vejledningen belyse, hvad du skal være opmærksom på i forbindelse med kommunikation i det virtuelle rum og din underviserrolle. Afslutningsvis vil vejledningen gennemgå de enkelte temaer og kursusdage og beskrive, hvad du skal være opmærksom på.

Elementerne i det netbaserede forløb

Skriftlige oplæg

Deltagerne læser skriftlige oplæg, der hjælper til at spore ind på de enkelte temaer i undervisningen. Oplæggene er allerede produceret som en del af kursusmaterialet, men du kan som underviser vælge at tilføje eller ændre i oplæggene.

Arbejdsopgaver

Deltagernes elektroniske arbejdsbog består af en række opgaver og spørgsmål til hver enkelt dag. Deltagerne kan bruge de skriftlige oplæg som baggrundsviden, når de skal besvare arbejdsopgaverne, men de skal også inddrage deres egen erfaring og eksempler fra deres daglige arbejde.

Logbog

I den elektroniske arbejdsbog er der en logbog for hver kursusdag. Her kan deltagerne skrive, hvilke forventninger de har til kurset, hvordan dagen er gået og hvis de har brug for hjælp. Du kan også skrive, hvis du gerne vil have at deltageren skriver lidt mere i besvarelserne eller fortælle deltageren, at du synes han eller hun har gjort en god indsats. Hvis deltageren har udtrykt problemer undervejs, kan du komme med forslag til, hvordan deltageren kommer videre eller fortælle, hvis du synes det går bedre.

Opsamlingsoplæg

Opsamlingsoplæggene er skriftlige oplæg, hvor du som underviser relaterer eksempler på deltageres besvarelser til det konkrete tema. På den måde kan du som underviser for-

midle og tematisere deltageres erfaring. Den enkelte deltager går måske mere i dybden med nogle spørgsmål end andre, og gennem opsamlingsoplæggene får deltagerne mulighed for at lære af de andre og få dækket de steder, hvor de selv er svage. I kursusmaterialet er der skabeloner til opsamlingsoplæggene, men du skal selvfølgelig selv gennemskrive dem, med eksempler fra deltagerne på det konkrete kursus. Det er vigtigt, at de besvarelser og udsagn du inddrager, er anonyme.

Valgfrit undertema

I forbindelse med tema 3 (temaerne er beskrevet i næste afsnit om kursets struktur) kan deltagerne vælge mellem nogle undertemaer, de kan arbejde i dybden med. Det er således ikke alle deltagerne der arbejder med det samme undertema. Du kan som underviser opfordre til, at deltagerne har kontakt med andre der arbejder med samme undertema eller aftale chattid for det enkelte undertema. Kursusmaterialet består af nogle undertemaer med tilhørende spørgsmål, men hvis deltagerne formulerer interesse for andre undertemaer, har du muligheden for at skabe et nyt undertema.

Studiegrupper

Deltagerne kan med fordel organiseres i studiegrupper, hvis det er geografisk muligt. Arranger det således, at deltagerne kommer i studiegruppe med dem de bor tættest på. Deltagerne skal ikke bruge deres studiegruppe, men det har vist sig, at mange deltagere har glæde af at mødes, ringe sammen eller skrive en mail. Det kan være for at diskutere et arbejdsspørgsmål eller spørge om tekniske problemer. Hvis deltagerne ikke lige kan få fat i dig, kan de altid prøve studiegruppen.

Miniprojekt

Deltagerne skal i forbindelse med tema 2 lave et miniprojekt i en gruppe. Projektet består af at deltagerne vælger et problem eller opmærksomhedspunkt, som de vil undersøge i forhold til deres daglige arbejde. Gruppen må gerne bestå af de samme som studiegruppen, men deltagerne må også gerne finde sammen på kryds og tværs. Det er dog en fordel, hvis deltagerne bor så tæt på hinanden, at de har mulighed for at mødes undervejs. Du skal fungere som vejleder undervejs.

Klasserumsundervisning

Du mødes nogle enkelte dage med deltagerne. Klasserumsundervisningen bruges i starten til at I kan få ansigt på hinanden, og du kan give en introduktion til kurset. Senere i forløbet bruges klasserumsundervisningen til at samle op på de enkelte temaer og deltagerne kan fremlægge og udveksle erfaringer.

Kursets struktur

Kurset er indholdsmæssigt delt op i fem temaer: 1) Klubben, 2) Ungdomskultur, 3) Udsatte og truede unge, 4) Ungdomspolitik og 5) Etik og menneskesyn.

Kurset veksler mellem forskellige afholdelsesformer. Overordnet set er der enkelte dage, hvor deltagerne mødes sammen med underviseren men flest dage hvor de arbejder hjemmefra enten alene eller i studie- eller projektgrupper.

Kursusdag	Indhold	Afholdelsesform
------------------	----------------	------------------------

Introduktion og tema 1: Klubben

DAG 1	Introduktion	Klasserumsundervisning
DAG 2	Tema 1: Klubben	Fjernundervisning med arbejdsopgaver
DAG 3	Tema 1: Klubben	Fjernundervisning med arbejdsopgaver

Tema 2: Ungdomskulturer

DAG 4	Tema 2: Ungdomskulturer	Fjernundervisning med arbejdsopgaver
DAG 5	Tema 2: Ungdomskulturer	Fjernundervisning med arbejdsopgaver
DAG 6	Tema 2: Ungdomskulturer	Klasserumsundervisning - introduktion til miniprojekt og gruppedannelse
DAG 7	Tema 2: Ungdomskulturer	Fjernundervisning - gruppen mødes, evt. besøg af vejleder
DAG 8	Tema 2: Ungdomskulturer	Fjernundervisning - gruppen mødes, evt. besøg af vejleder
DAG 9	Tema 2: Ungdomskulturer	Fjernundervisning - gruppen mødes, evt. besøg af vejleder
DAG 10	Tema 2: Ungdomskulturer	Klasserumsundervisning - fremlæggelse af miniprojekter

Tema 3: Udsatte og truede unge

DAG 13	Tema 3: Udsatte og truede unge	Fjernundervisning med arbejdsopgaver
DAG 14	Tema 4: Udsatte og truede unge	Fjernundervisning - fordybelse i 1. valgte undertema
DAG 15	Tema 4: Udsatte og truede unge	Fjernundervisning - fordybelse i 1. valgte undertema
DAG 16	Tema 4: Udsatte og truede unge	Fjernundervisning - fordybelse i 2. valgte undertema

DAG 17	Tema 4: Udsatte og truede unge	Fjernundervisning - fordybelse i 2. valgte undertema
--------	--------------------------------	---

Tema 4: Ungdomspolitik

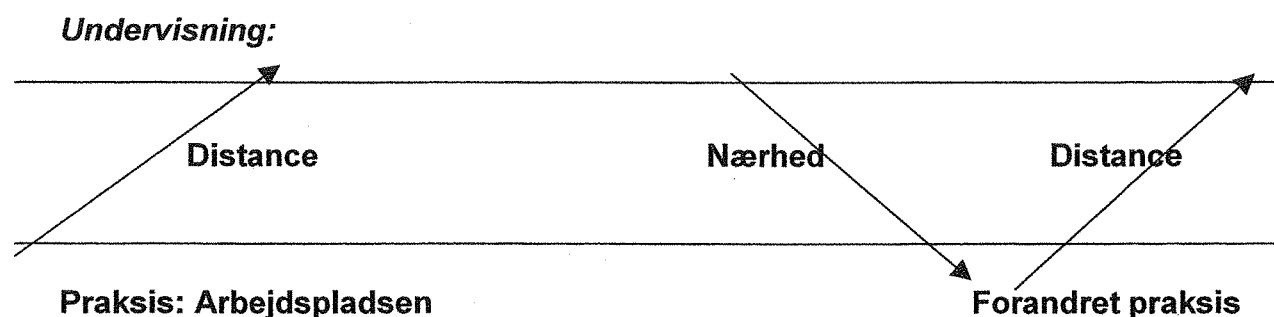
DAG 11	Tema 4: Ungdomspolitik	Fjernundervisning med arbejdsopgaver
DAG 12	Tema 3: Ungdomspolitik	Fjernundervisning med arbejdsopgaver

Tema 5: Etik og menneskesyn

DAG 18	Tema 5: Etik og menneskesyn	Fjernundervisning med arbejdsopgaver
DAG 19	Tema 5: Etik og menneskesyn	Fjernundervisning med arbejdsopgaver
DAG 20	Tema 5: Etik og menneskesyn Afslutning og evaluering	Klasserumsundervisning - fælles erfaringsudveksling

Didaktisk grundlag

Deltageren arbejder primært med de forskellige temaer i kursets gennem nogle arbejdsopgørelser i arbejdsbogen. Arbejdsopgørelserne lægger op til at deltagerne reflekterer de enkelte temaer i forhold til deres daglige arbejde. Formålet er således, at deltageren gennem sin læreproces skaber en forbindelse mellem kursets generelle temaer og det specifikke arbejde i dagligdagen. Forholdet mellem undervisning og arbejde kan skitseres i nedenstående didaktiske grundmodel:

Undervisningen giver på den ene side deltagerne en mulighed for at distancere sig til arbejdet og dermed at reflektere over deres arbejde i forhold til de forskellige temaer. På den anden side lægger undervisningen op til, at deltagerne skal inddrage deres arbejde i undervisningen, for at støtte deltagerne i at omsætte deres læreproces til det daglige arbejde og dermed forandre deres praksis.

	DISTANCE VIA UNDERVISNING	INDDRAGELSE AF ARBEJDE
Refleksionsrum	Undervisning og vejledning	Praksisfællesskabet og vejledning i praksis
Metoder	Oplæg, opgaver, spørgsmål, dialog og projektarbejde	Projektarbejde og vejledning
Redskaber	Refleksion over egen praksis. Teori og analyse	Øvelser og iagttagelse

Deltagerne skal altså forholde sig til de samme generelle temaer, men deltagerne vil ikke få et ensartet udbytte af undervisningen, da bl.a. inddragelse af specifikke problematikker fra hverdagen gør, at deltagernes udbytte er individuelt. Overordnet set kan man skelne mellem to læringsformer:

- 1) *Reproduktiv læring*, hvor deltageren får ny viden, f.eks. reproducerer noget der er blevet præsenteret gennem undervisningen.
- 2) *Den reflekssive læring*, hvor deltageren aktivt og selvstændigt, gennem forskellige former for sociale interaktioner eller individuelle processer, bearbejder og gør brug af den vidensmængde man har, til at danne personlige opfattelser eller synteser.

Gennem de skriftlige oplæg vil deltagerne blive præsenteret for ny viden, men det er en viden deltagerne skal bearbejdes reflekssivt i forhold deres daglige arbejde og personlige holdninger. Derfor er det vigtigt, at deltagerne konstruerer deres egen viden, frem for at underviseren "fylder på". Fordelen ved den reflekssive læring er, at den kan omsættes til deltagernes omskiftelige og konkrete praksis. Når deltagerne er reflekssive i deres faglighed, kan de håndtere og løse de problemer, de møder i deres dagligdag.

Det er ikke ensbetydende med, at deltagerne ikke skal have ny viden gennem kurset, men de skal også bearbejde den viden i forhold til deres eget arbejdsfelt og personlige holdninger. I næste afsnit vil vi vende tilbage til, hvordan du som underviser kan støtte deltagerne i den reflekssive læreproces.

Deltagernes arbejde med spørgsmålene i arbejdsbogen er suppleret med et forløb, hvor de skal udarbejde et miniprojekt. Der er to formål med at deltagerne skal arbejde i grupper omkring et projekt. Først og fremmest fremmer det den reflekssive læreproces at arbejde projektorienteret. Arbejdsbogen strukturerer deltagernes arbejdsproces via arbejdsspørgsmålene, hvor projektarbejdet fordrer at deltagerne arbejder mere frit og selvstændigt. Derudover øger gruppearbejdet deltagernes erfaringsudveksling.

Kommunikation i det virtuelle rum

Hvis du er vant til at undervise i et klasselokale, kan det virke mærkeligt at skulle kommunikere med deltagerne over nettet. Kan de stille spørgsmål? Får jeg en fornemmelse af om de er med? Der er mange spørgsmål der melder sig om, hvordan man kan kommunikere i det virtuelle rum.

Normalt skelner man mellem skrift og tale. Man befinder sig isoleret fra modtageren af budskabet, når man skriver. Når man derimod taler, er det muligt at føre en dialog ansigt til ansigt. En af de mest afgørende forskelle på de to situationer er dynamikken i interaktionen. Ved en dialog kan man hurtigt udveksle ideer, aflæse den andens kropssprog og mimik og ikke mindst afstemme sine udsagn. I det virtuelle rum placerer kommunikationen sig et sted mellem skrift og tale. Der er f.eks. forskel på *at chatte*, hvor interaktionen i høj grad har karakter af en dynamisk dialog og *at give respons* til deltagerens besvarelse af arbejdsspørgsmål, hvor dialogen er mere refleksiv. Når du *skriver et fagligt oplæg*, deltagerne skal læse som baggrundsviden, har det mere form af monolog end dialog.. Men i alle tilfælde foregår kommunikationen via skrift. I forhold til din dialog med deltagerne har det flere forskellige konsekvenser:

1) Mange kortuddannede har en opfattelse af at de er dårlige til at skrive.

For nogle enkelte afspejler det et reelt problem, og så må du som underviser aftale med dem, hvordan de kan gennemføre kurset. Men for de fleste er det enten fordi, de ikke skriver i det daglige og derfor lige skal vænne sig til det, eller fordi de har fået at vide at de ikke er gode til at skrive, selvom de sagtens kan formulere sig. Det er derfor vigtigt, at du fokuserer på, hvad deltagerne prøver at udtrykke, og ikke om det kunne have været formuleret på en anden måde. Hvis deltagerne skriver til dig, at de synes de er dårlige til at skrive eller at det er svært, så fortæl dem, at du sagtens kan forstå det de skriver, og spørg dem om det måske også hænger sammen med at spørgsmålene kræver, at man tænker sig godt om. For nogle deltagere kan chatten løsne op for det at skrive. Stilen når man chatter er så uformel, at den forandrer manges forestilling om, at det skal være meget formfuldendt, når man udtrykker sig via skrift. Mange deltagere giver efter et stykke tid udtryk for, at de er stolte og glade for at skrive.

2) Skriften styrker deltagerens refleksion

Skrift fungerer som et godt refleksionsredskab. Når deltagerne skriver, kan de betragte det de skriver og overveje, hvad det egentlig er de udtrykker og mener. På en måde kan de distancere sig til "sig selv", dvs. det de har skrevet, og det giver mulighed for at reflektere. En stor del af deltagerens læreproces sker derfor gennem besvarelsen af arbejdsspørgsmålene, hvor du ikke er til stede. Det er en af de største forskelle på klasserumsundervisning og netbaseret undervisning. Men det betyder ikke, at du er overflødiggjort, tværtimod kan deltagerne have stor glæde af den respons, du giver på deres arbejdsspørgsmål.

3) Hvordan kan du stikke en finger i jorden, når du ikke kan aflæse deltagerens mimik?

Faglig kritik kan ikke blødes op i situationen alt efter, hvordan deltageren modtager denne. Derfor må underviseren i sin respons på deltagerens opgavebesvarelser være både tydelig og konstruktiv. Responsen skal formuleres på en måde, som

umiddelbart er forståelig og virker åbnende, motiverende og igangsættende for deltagernes refleksioner. I stedet for at fremhæve mangler, kan underviseren komme med forslag og opfordringer til at deltageren tænker videre i en given bane eller spørge interesseret til uddybende forklaringer og fremstillinger af hændelsesforløb. Det kan du gøre med formuleringer som "Har du tænkt på at...", "Hvordan tror du barnet oplever...", "Hvordan forholder det sig til eksemplet i oplægget" osv. Du vil opleve, at du kommer meget tættere på den enkelte deltager end du er vant til fra klasserumsundervisning. Det i sig selv hjælper til at få en fornemmelse af, hvordan du skal give respons. Men ellers må du hele tiden gøre opmærksom på, at deltageren skal fortælle, hvis du stiller spørgsmål han eller hun ikke forstår eller er uenig i.

Teknisk vejledning til den netbaserede undervisning

Kort præsentation af materialet

Materialet består af et "Klasseværelse", hvor deltagerne kan hente program for de enkelte kursusdage samt faglige oplæg, litteraturhenvisninger og andre oplysninger vedrørende undervisningsforløbet. Klasseværelset er sat op som hjemmeside. Den enkelte udbyder lægger selv hjemmesiden ud på nettet. Desuden er der en Arbejdsbog, hvor deltagerne får stillet og skal besvare opgaver og underviseren giver respons. Arbejdsbogen rummer også en Logbog, hvor deltagere skriver om oplevelsen af kursusdagen.

Arbejdsbogen hentes på hjemmesiden af den enkelte deltager og formidles mellem deltager og underviser via e-mail. Det anbefales desuden at oprette en chat og et debatforum, hvor deltagere og underviser i fællesskab kan afrunde kursusdagen. Det anbefales at indsættes link til en chat og et debatforum på hjemmesiden. Igroups kan anbefales (www.igroups.dk), fordi dette forum både rummer chat, debatforum, fællesdokumenter mv. ligesom sikkerheden er høj.

De i alt 20 kursusdage er delt op i 5 dage, hvor deltagere og underviser mødes, og 16 fjernundervisningsdage. Fjernundervisningsdagene placeres med en uges mellemrum. Denne organisering tjener to formål. For det første skal underviseren have tid til at udarbejde respons til deltagerne. For det andet styrker vekselvirkningen mellem uddannelse og arbejde implementeringen i praksis.

I Klasseværelset er der to typer oplæg. Der er faglige oplæg, som umiddelbart kan genbruges fra forløb til forløb, og der er opsamlingsoplæg, som skal rettes til i forhold til de aktuelle deltageres bidrag i Arbejdsbogen. Præsentationen af dagens indhold og program må fra forløb fra forløb justeres med hensyn til datoer og eventuelle meddelelser til deltagerne. I materialet er de tekster, som bør revideres efter det konkrete forløb markeret med blå skrift. Det gælder fortrinsvis introduktionen til den enkelte kursusdag på web-siden.

Når Klasseværelset er redigeret som ønsket, kan det anbefales at underviseren beskytter dokumentet. Dermed undgås det, at deltagerne ved et uheld kommer til at foretage uhenigtsmæssige ændringer i tekst og opsætning.

I Arbejdsbogen besvarer hver enkelt deltager de stillede opgaver. Besvarelsene skrives i de hvide bokse.

Arbejdsbogen rummer også en logbog, hvor deltagerne skriver om, hvordan deres kursusdag er forløbet. Der er indsat link, således at deltageren lettere kan overskue de enkelte opgaver og finde frem til logbogen..

Arbejdsbogen sendes til underviseren, som returnerer til afsenderen med respons på opgavebesvarelser og logbog. Hvis underviseren skriver sin respons med en særlig skriftfarve, f.eks. rødt, letter det overblikket for deltageren.

På forsiden af Arbejdsbogen kan der indsættes et link til underviserens mailadressen. Arbejdsbogen vedhæftet som fil.

IT-forudsætninger

Det netbaserede undervisningsforløb er opbygget med henblik på at kunne anvendes med et minimum af IT-forudsætninger. Deltagerne skal kunne:

- Betjene e-mailsystemet
- Vedhæfte filer til en e-mail
- Hente vedhæftede filer og arkivere på egen computer
- Skrive i et tekstbehandlingsprogram
- Gå på nettet (hvis hjemmesideløsningen vælges)

Af software kræves:

- Outlook Ekspress eller lignende
- Internet Explorer eller lignende
- Word eller andet tekstbehandlingsprogram (skal være fælles)

Derudover skal hver enkelt have adgang til en computer, internetforbindelse og printer.

Før kursets start bør deltageres IT-forudsætninger kortlægges med henblik på eventuel opkvalificering.

Lærervejledning for de 5 temaer

Lærervejledningen er en praktisk guide, som følger forløbet tema for tema og kursusdag for kursusdag. Det har form af en oversigt over og kommentarer underviserens arbejdsopgaver. For at lette overblikket er temaintroduktionerne til deltagerne sat ind før selve vejledningen.

Kursusdag 1: Introduktion

Ansigt til ansigt

Den første kursusdag møde deltagere og underviser. Her introduceres uddannelsesforløbet og undervisningsformen og deltagere og underviser(e) præsenterer sig. Derudover undervises der i brug af det elektroniske kursusmateriale. Dette kan dog eventuelt også gøres før selve forløbets start. Det første faglige oplæg fra tema 2 kan eventuelt også holdes i mundtlig form og dernæst lægges ud på nettet.

Lærervejledning til tema 1: Klubben

Temaintroduktion

I det første tema, skal vi arbejde med klubbens historiske, lovgivningsmæssige og organisatoriske forudsætninger.

Vi lægger ud med at se på, hvad baggrunden er for klubarbejdet anses for en offentlig opgave. De offentligt finansierede klubber opstod omkring 2. verdenskrig og havde baggrund i en frygt for en ukontrolleret og utilpasset generation af unge. Klubberne var oprindeligt et storbyfænomen og en socialpræventiv foranstaltning. Senere er klubberne også blevet rettet mod almindelige unge og har bredt sig til alle miljøer. Men de har stadig en særlig forpligtelse over for de "svage unge". Historien skal i arbejdsopgaverne forbindes med jeres egen klubs historie. Hvornår er den oprettet og hvad er der sket op til i dag?

Herefter skal vi se på et ganske stort kompleks af bestemmelser for, hvordan klubben skal arbejde. Det er et lidt tørt stof, men vi mener, det er vigtigt, at alle klubmedarbejdere kender til bestemmelserne og procedurerne. Af Socialministeriet er kommunerne blevet tillagt en centrale rolle som den, der fastlægger mål og rammer for det lokale klubarbejde. Klubbernes virksomhed skal nemlig være rettet mod lige præcis de forhold og de målgrupper, der er i lokalområdet. Hvad klubberne skal arbejde hen imod er på den måde også politisk bestemt og det samme gælder de resurser, klubberne tildeles. En af jeres opgaver bliver at undersøge, hvilke mål og rammer, der er formuleret i jeres egen kommune.

Udbuddet af klubber og måden de er organiseret på er derfor forskellig fra kommune til kommune. Derfor skal vi også se på forskellige former for klubber.

En hjørnesten i Socialministeriets bestemmelser for klubarbejdet er, at de unge skal lære om demokrati og medindflydelse i klubberne. Det er der uarbejdet en ret grundig og omfangsrig vejledning i til klubberne. Vi har trukket hovedtendenserne frem og vil i arbejdsopgaverne bede jer om at give en karakteristik af, hvordan netop jeres klub prøver at sikre de unges medindflydelse og deltagelse i demokratiske beslutningsprocesser. Desuden skal vi diskutere, hvor vanskelighederne ved at indfri dette mål kan ligge.

Kursusdag 2

Oplæg 1 og 2. Arbejdsbogen opgave 2.1 - 2.2

Det første oplæg kan eventuelt holdes mundtligt på den første kursusdag (konfrontationsundervisning) sammen med introduktionen – og dernæst lægges ind i skriftlig form på kursusdag 2.

Der udarbejdes to opsamlingsoplæg på baggrund af deltagerens besvarelser af opgave 2.1. og 2.2.:

1. *Præsentation af klubben*. For at deltagerne kan få kendskab til hinandens klubber og variationen i klubformer, lægges præsentationerne (opgave 2.1.1 – 2.1.4) ud på hjemmesiden. Beskrivelserne kan ordnes i klubtyper, så det letter overblikket.

2. *Klubben i lokalsamfundet* Desuden samles der op på opgave 2.2. Opsamlingen kan struktureres efter følgende hovedpunkter:

- Eksempler på kommunernes formulering af mål og særlige indsatsområder
- Eksempler på hvordan klubberne samarbejder med andre instanser i kommunen
- Eksempler på variationer af klubber i de enkelte kommuner
- Sammenhæng - eller mangel på samme mellem kommunens mål og den enkelte klubs virksomhedsplan

Det første oplæg lægges på grund af sin særlige karakter af præsentationsmateriale ud i et særligt link på hjemmesiden (præsentation af holdet). Det andet lægges under kursusdag 3.

Kursusdag 3

Oplæg 3 og 4. Arbejdsbogen opgave 3.1. - 3.2.

Opsamlingsoplæg:

1. *Klubbens ledelse*. Der samles kort op på opgave 3.1. mht.:

- i hvilken grad bestyrelserne generelt er synlige i forhold til klubbens arbejde. Dette kan eventuelt relateres til om det er en socialministeriel klub eller en selvejende klub.
- Hvor mange klubber, der har en forældrebestyrelse, og hvordan disse fungerer

2. *Demokrati og medbestemmelse i klubben – opgave 3.2.* Hovedvægten lægges på at samle om på denne opgave. Besvarelserne læses på tværs med henblik på både at udtrække de generelle tendenser og de særlige initiativer og organisationsformer. Der kan struktureres udfra:

- hvilke demokratiske organer, der oprettes
- erfaringer med de unges interesse i at deltage i det formelle demokrati
- eksempler på hvilken grad af medindflydelse de unge har i de formelle organer
- eksempler på hvordan der arbejdes med den uformelle indflydelse

- eksempler på, hvor det kan være vanskeligt at arbejde med medindflydelse
- en vurdering af om klubberne rent faktisk lever op til bestemmelserne om at give de unge formel og uformel medindflydelse

Opsamlingsoplæggene lægges ud på hjemmesiden under dag 4

Lærervejledning til tema 2: Ungdomskultur

Temaintroduktion

Ungdomskulturtemaet er det tema, der fylder mest i forløbet. Det handler om brugerne, deres ønsker og behov, set i forhold til deres liv i klubben.

Vi lægger ud med at se på ungdomskulturen som en historisk størrelse. At unge har en særlig kultur, er nemlig et forholdsvis nyt historisk fænomen. Ungdomsklubberne dukker også op samtidig med, at ungdomskulturen bliver synlig. Voksenkulturen reagerede nemlig med forskrækkelse, da de unge fik deres egen musik, danse- og tøjstil. Man (voksenkulturen, herunder lærere og andre "kulturarbejdere") så de unges kultur som tegn på sædernes forfald, en løssluppen og uansvarlig generation. Klubberne skulle dæmme op for de unge og den kultur, der var uden for de voksnes kontrol. Men tanken var bl.a. at tage dele af ungdomskulturen ind i klubben og så underlægge den de voksnes opsyn og påvirkning.

Herefter sætter vi fokus på forskellige sider af de unges sociale liv: de nye digitale mediers betydning for de unges samværsformer, unge og venner og unge og kærester/ seksualitet. Desuden skal vi beskæftige os med de særlige træk ved pigernes og drengenes samværsformer.

I arbejdsopgaverne starter vi ud med en vandring tilbage i tid – til jeres egne erfaringer med ungdomskultur. Selv om hver generation har deres særlige udtryk, så er der nogle ting, der går igen. Musikken f.eks. var og er central. Den har mange funktioner: Den skaber stemning og livs følelse, den udtrykker mening og stil, den er underlag for fester og flirt osv. Der er også kommet nye medier til – især de digitale, som nogle voksne ikke har inde "under huden" på samme måde som de unge – og måske tager afstand fra. Desuden skal vi se på forholdet til de voksne, hvordan opfattede vi dem, og hvordan så billedet af den positive og negative voksne ud! Ved at kigge bagud nærmer vi os diskussionen om, hvad det er for nogle forventninger, de unge har til voksne – hvor udfordrer de os, og hvordan kan vi konstruktivt stille op som sparringspartnere for deres udvikling?

I arbejdsopgaverne lægger vi vægt på, at du får brugt de generelle teorier og beskrivelser i forhold til lige netop de unge, der er i din klub. Derfor skal du også arbejde med iagttagelser og interview og på andre måder give beskrivelser af, hvad der rører sig blandt de unge, du arbejder med. For at I kan få glæde af hinandens erfaringer, vil undervisernes sammenfatte jeres besvarelser i en række opsamlingsoplæg

De to første kursusdage af temaet (kursusdag 4 og 5) skal give et bredt overblik. Derefter skal vi fordybe jer i udvalgte grupper af unge. Det skal være "almindelige" unge og tage afsæt i de unges egne kulturformer (unge med særlige problemer arbejder vi med under tema 4) –. Fordybelsen foregår via et projekt.

For at få samlet op på det foregående og få dannet projektgrupper mødes vi den 6. kursusdag. - og i. Projektet løber over 3 kursusdage og i før vejledning over nettet. Grupperne kan mødes over nettet eller fysisk, hvis det er geografisk muligt.

Resultaterne fra projektet sammenfattes i en mindre rapport, som lægges ud på hjemmesiden. De fremlægges og diskuteres mundtligt den 10. kursusdag, hvor holdet og underviserne mødes

Kursusdag 4

Oplæg 5 og 6, Arbejdsbogen opgave 5.1. – 5.3

Inden kursusdag 5 læses besvarelsenerne igennem med henblik på at samle tendenserne op i et opsamlingsoplæg.

Deltagerne egne ungdomskulturoplevelser kan perspektiveres historisk i forhold til:

- de subkulturer som var gældende i 60'erne, 70'erne eller 80'erne. Er der træk af subkulturer (f.eks. punk, hippie) kan dette også fremhæves.
- Vennernes/kammeratskabsgruppens struktur og betydning
- Unges livsbetingelser, er der sket skred i forhold til at flytte hjemmefra, uddannelseslængde og muligheder eller forældrenes indflydelse. Er der blevet flere valg og er det blevet mindre indlysende, hvad man kan vælge?
- Opfattelse af autoriteter, har opfattelsen ændret sig eller er det rolleskiftet til selv at skulle være en autoritet?

Voksenrollen i forhold til de unge:

- Forholdet til forældrene
- Forholdet til de "professionelle voksne"
- Plus- og minusegenskaber ved voksne set med unge øjne

Unge i dag

- Deltagernes forskellige bud på en ændret ungdomssituation og –kultur. Undlad at komme med eventuelle korrektioner. Der er spurgt til deres indtryk.

Interviewet opgave 4.3. er både tænkt som et synsvinkelskift og en metode til at afprøve om "indtrykkene" er korrekte.

Opsamlingsoplægget lægges ud på nettet under kursusdag 5. Interviewene lægges under kursusdag 6, hvor de skal bruges som baggrund for et mundtligt oplæg.

Kursusdag 5

Oplæg 7, 8 og 9. Arbejdsbogen opgave 5.1.- 5.3.

Inden kursusdag 6 (Ansigt til ansigt) læses besvarelsenerne igennem med henblik på at samle tendenserne op i et opsamlingsoplæg. Der samles op på følgende:

- De nye IT-medier, hvordan de er synlige i klublivet, de unges kultur og kommunikation, regler i klubben. De indkomne interviews anvendes også her.

- Seksualitet og kærester, hvor meget fylder det, hvordan er tonen, tales de unge med de voksne om det, eventuelle konflikter.
- Dreng- og pigekulturer, særlig markante træk, interesser og aktiviteter, holdninger til det pigede og drengede, er der forskelle på de mandlige og kvindelige deltageres vurderinger.

Opsamlingsoplægget lægges ud på nettet under dag 6. De indkomne interviews samles og lægges som materiale under kursusdag 6,

Kursusdag 6

Ansigt til ansigt.

Dagen skal danne grundlag for fordybelse et udvalgt område af ungdomskulturen. Afsættet er en opsamling af, hvad holdet de to foregående kursusdage har fundet frem til er centralt for de unge og hvad der specielt rører sig i den enkelte deltagers klub. Udgangspunktet kunne være spørgsmålet om, hvor de unge især udfordrer klubben og medarbejderen. Formålet med fordybelsen er via en større viden om og forståelse for de unge at ruste deltagerne til at tage udfordringerne op. Det er væsentligt, at holde fast i, at emnet skal vælges inden for "det normale". Alt for ofte kommer det "eksotiske" i centrum (stofmisbrug, kriminalitet, bander mv.) på bekostning af, at man arbejder konstruktivt med de almindelige unges interesser og problemer.

Dagen indledes med to oplæg, som tager udgangspunkt i de interviews og iagttagelser, deltagerne har produceret.

1. Interviews med unge. Interviewene med de unge sammenfattes med henblik på at samle tendenserne i deres udsagn op. Dernæst skal de sammenlignes med de antagelser deltagerne fremsatte om de unge (Opgave 4.1.4): hvilke holder og hvilke holder ikke! Teoretisk perspektivering via f.eks. begrebet om kulturel frisættelse, Oplægget kan samtidig ses som en øvelse i synsvinkelskift: gennem hvis øjne opleves virkeligheden. Og der kan lægges op til en diskussion af, hvordan vi kan arbejde professionelt med vores forhåndsvurderinger og –forståelser. En enkel, men ikke altid anvendt metode er, at spørge dem, det handler om.
2. Iagttagelser af brug af digitale medier. Formålet med oplægget er først og fremmest at pege på vigtigheden af, at registrere og have opmærksomheden rettet mod, hvad der faktisk foregår og rører sig blandt de unge. På den måde skaffer man sig mere viden om ungdomskulturen. De digitale eller elektroniske medier er valgt, fordi det er et område, hvor der er forskel mellem medarbejdernes egen ungdomskultur og de nye unge. Som voksne bruger vi ganske vist også PC'er og mobiltelefoner, men vi kan ikke trække på en selvoplevet erfaring i forhold til, hvordan det indgår i livet som ung. Oplægget rettes både mod at give mere viden om et hjørne af ungdomskulturen og samtidig være en demonstration af, hvordan man gennem iagttagelser kan få skaffe sig ny viden eller blive be- eller afkræftet i sine forestillinger.

Begge oplæg følges af diskussioner med deltagerne.

Projektarbejdet

Rammer og arbejdsform præsenteres (3 kursusdage samt fremlæggelse).

- Mulighederne for at arbejde med et fælles projekt over nettet eller mødes diskuteres
- Vejledningens form og indhold
- Krav til projektet:
 - Almindelige unge
 - Emperi fra deltagernes klubber i form af iagttagelser og interviews
 - Teoretisk perspektivering (vejlederen hjælper med litteraturhenvisninger)
 - Diskussion
 - Pædagogik
 - Kort skriftlig rapport
 - Mundtlig fremlæggelse

Som optakt til formulering af projektideer kan der holdes et tredje oplæg, som sammenfatter de udfordringer, deltagerne har formuleret, arbejdet med de unge giver.

Når projektgrupperne er dannet bør de have lejlighed til at diskutere og skriftligt formulere en uddybning af deres emne:

- Hvad vil vi undersøge (beskrivelse, afgrænsning)
- Hvorfor vil vi undersøge det (begrundelse, relevans, interesse)
- Hvordan vil vi gøre det (metode)

Kursusdag 7, 8 og 9: Projektarbejdet

Det anbefales, at der sættes en deadline for, hvornår grupperne via e-mail skal have formuleret grundlaget for deres projekt, og at de får hurtig respons og eventuelt uddybende spørgsmål eller konstruktive forslag til synsvinkler og metoder. Da mange af deltagerne kan være uvante med den selvstændige arbejdsform, er det vigtigt, at der er løbende kontakt med grupperne, således at de ikke kører fast. Om muligt kan det være en god ide, at give hver gruppe et vejledningsbesøg.

Under kursusdag 7-8-9, samlet kaldet: "Fordybelse" under tema 2, er der lagt materiale, som kan støtte deltagerne. Der er oplæg om iagttagelse og en skrivevejledning til rapporten samt et skema til projektstyring og -beskrivelse.

Kursusdag 10

Ansigt til ansigt

Projektrapporterne lægges ud på nettet under kursusdag 10. Der lægges desuden en plan for fremlæggelse og diskussion.

Efter fremlæggelsen kan det anbefales, at der foretages en midtvejsevaluering af uddannelsen.

Lærervejledning til tema 3: Udsatte og truede unge

Vejledning til workshop og oplæg 10.

Temaintroduktion

Temaet handler om de unge, som har særlige problemer, eller som giver problemer for andre unge eller de voksne. Det handler om de unge, hvor udviklingen allerede er gået skævt eller står i fare for at gøre det. Der kan være tale om indelukthed, voldelig eller anden uacceptabel adfærd, begyndende misbrug eller en kulturel anderledeshed i en sådan grad, at det truer den unges integration.

Vi har udarbejdet et optaktsoplæg til hele temaet, som dels tager fat i klubbernes særlige forpligtelse over for de udsatte unge, dels skyder sig ind på, hvem de truede eller udsatte unge er. Det er oplæg 10.

Formen adskiller sig fra de forrige temaer, idet det er meningen, at I selv skal arbejde med stoffet. Underviseren fungerer som vejleder. Arbejdet afsluttes med en skriftlig rapport, som lægges ud på nettet og læses af alle .

Hvordan arbejder du med workshoppen?

Tema 3 "Udsatte og truede unge" har vi delt temaet op i fem emner:

Emne A Etniske unge med problemer

Emne B Mobning

Emne C De stille og generte

Emne D Vilde piger

Emne E Misbrugsproblemer

Du skal vælge 2 af emnerne, som du vil arbejde i dybden med, og du har to kursusdage til at arbejde med hvert af de 2 emner, du vælger. Til hvert af emnerne er der en artikelsamling.

I dette tema er lærerrollen den igangsættende og vejledende. Deltagerne spores ind på emnet via det generelle oplæg, men skal derefter selv vælge, hvilke to delemner de vil fordybe sig i.

Til dette valg kan de have brug for en igangsættende vejledning. Hvis deltageren har vanskeligt ved at vælge delemne, kan man f.eks. spørge til, hvilken type unge de har oplevet som en særlig udfordring: vanskelige at tackle, at komme på livet af, skaber uro i klubben mv. Det kan også være, at kommunen har et særligt indsatsområde i forhold til unge

med særlige vanskeligheder. Her kan der eventuelt være ideer at hente fra opgavebesvarelserne under tema 1.

Vi har valgt at stille 5 temaer op, men der kan også åbnes op for andre muligheder, hvis nogle af deltagerne har en anden type af udsatte unge i klubben, som de gerne vil arbejde med.

Det er forskelligt hvor gode deltagerne er til at skulle vælge og styre processen selv. Nogle vil måske føle sig lidt fortabte i den selvstændige arbejdsform. Derfor er det vigtigt, at vejlederen sørger for at have kontakt med samtlige deltagere.

Hvis der er mulighed for det, kan deltagerne også danne arbejdsgrupper. Nå deltagerne efter kursusdag 11 har valgt deres emner, kan underviseren lægge en liste ud på hjemmesiden og opfordre deltagerne til at kontakte hinanden, hvis de har lyst til at gå sammen i grupper.

Kursusdag 12-15

Her arbejder deltagerne selv med emnerne med afsæt i de artikler, der er henvist til. Desuden kan de opfordres til at søge supplerende materiale selv via nettet eller biblioteket. Det er endvidere vigtigt, at temaet bliver bundet sammen med de konkrete unge i egen klub.

Det første trin i arbejdet med hvert emne er, at finde et problem eller nogle spørgsmål. Det anbefales, at der aftales en deadline for, hvornår denne skal sendes til underviseren. Her gives der respons – gerne i form af uddybende spørgsmål. Desuden kan nogle deltagere have behov for at få at vide, at de har "forstået det rigtigt" eller at det er "godt nok".

Under andet trin: artikellæsningen kan deltagerne have behov for at stille forståelsesspørgsmål – eller måske dukker der nye og ubesvarede spørgsmål op, som de har brug for et tip om, hvordan de kommer videre med.

Det tredje trin er den skriftlige fremstilling af resultaterne. Skiftligheden kan skabe usikkerhed blandt andet om formen. Hvordan strukturerer man et skriftlig oplæg. En skriveguide kunne være:

1. Indledning: Hvad var det for en type truede unge, jeg valgte at beskæftige mig med. Hvorfor finder jeg dem interessante, eksempler på, hvordan jeg har oplevet dem i min egen klub
2. Hvordan fremtræder de unges problemer, cases fra egen klub
3. Hvad ligger der bag de unges problemer, hvad kan årsagerne være? Hvad har jeg læst mig til, hvad ved jeg eventuelt af egen erfaring
4. Hvordan kan man handle pædagogisk i forhold til denne gruppe unge, eventuelt erfaringer med, hvad der ikke nytter.
5. Afslutning. Nye spørgsmål, der er dukket op, hvad har jeg lært af nyt ved at arbejde med emnet. Hvad har jeg eventuelt behov for at vide mere om.

De skriftlige indlæg lægges temavis ud på hjemmesiden efter kursusdag 15. Forinden kan underviseren eventuelt rette igennem for stave- og tegnsætningsfejl.

Lærervejledning til tema 4: Ungdomspolitik

Oplæg 11 og 12, Arbejdsbogen opgave 17 og 18

Temaintroduktion

Der kan ikke være tvivl om, at staten placerer ungdomsklubberne i en central rolle i moderne ungdomspolitik. Regeringen formulerede en ungdomspolitik 1997, som præsenterer de overordnede intentioner, som klubarbejdet bliver et af midlerne til at realisere. Hvad enten der er tale om kommunale eller andre ungdomsklubber, er det kommunernes opgave at gøre sig nogle tanker om, hvordan regeringens tanker skal realiseres og udmønte sig på klubområdet.

Som klubmedarbejdere er det vigtigt, at I er klædt på til at gå ind i diskussionen. Det er i sidste ende Jer, der skal stå for realiseringen i det daglige pædagogiske arbejde med de unge.

Derfor skal vi i dette tema først se på, hvad regeringen ungdomspolitik går ud på. Desuden giver i hver især et bud på, hvordan problemstillingerne tager sig ud i jeres lokalområde.

Dernæst får i til opgave, at undersøge ungdomspolitikken i jeres egen kommune og de tanker man gør sig dér på det ungdomspolitiske område eller eventuelt ændringer, der allerede er sat i gang. Derudover vil vi bede jer give et bud på, hvordan det pædagogiske arbejde kan tænkes at blive i fremtidens ungdomsklubber.